

VÄSTERÅS STAD

Stadsledningskontoret

Kommunala pensionärsrådet

Mötesinformation

13 februari 2025, KL 09:00 – 11:30
Stadshuset, kommunfullmäktigesalen

Närvarande ledamöter

Amanda Grönlund ÄN, ordförande
Anita Hillman, PRO
Rina Andersson, PRO
Lilian Andersson, SPF seniorerna
Elisabeth Fredberg, SPF seniorerna
Margareta Eklund Bauer, Gemensamhetsrådet
Håkan Galmén, RPG
Monica Norman, SKPF
Jane Ögren, SKPF

Frånvarande ledamöter

Denise Norström (S) ÄN
Anna Nordin (M), ÄN
Lars-Erik Nordin (V), TN
Anton Tysklind (S) ÄN
Monica Stolpe-Nordin (C), BN
Elias Norgren (SD), KN
Tord Lindström, PRO
Seppo Korpela, SFP

Närvarande ersättare

Jan-Erik Jansson (M), ÄN
Ewa Lindström Björn (L), TN
Britt-Marie Lindskog, PRO
Ingvar Graflund, PRO
Mona Söderlund, PRO
Jan Andersson, SKPF
Marlene Jansson, SPF Seniorerna
Karl-Erik Andersson, RPG
Maj Morin, Gemensamhetsrådet
Ingegerd Ingvarsson, SKPF

Frånvarande ersättare

Caroline Persson (S), KUN
Markus Lindgren (MP)-GSN
Yvonne Waara, SPF Seniorerna

Närvarande tjänstepersoner

Maria Lehrberg, strateg
Matilda Funkquist Cullinan, strateg
Emil Jakobsson, strateg
Sassa Carlström, verksamhetschef
Anne Alamaa, utvecklingsledare
Claes Danielsson, sekreterare
Julia Lundgren, praktikant

§ 1 Mötets öppnande

Ordförande Amanda Grönlund (KD) hälsar välkommen och förklarar sammanträdet öppnat.

§ 2 Justering

Margareta Eklund Bauer utses att jämte ordföranden justera minnesanteckningarna.

§ 3 Godkännande av dagordning

Dagordningen godkänns.

§ 4 Information från äldregruppen

Emil Jacobsson, strateg, Vård- och omsorgsförvaltningen Västerås stad.

Emil Jakobsson informerar om arbetet med en revidering av en riktlinje för biståndsbedömning som vård- och omsorgsförvaltningen jobbat med under hösten 2024 efter uppdrag av äldregruppen. Bakgrunden till uppdraget är den kommande ändringen av Socialtjänstlagen som träder i kraft 1 juli 2025 samt rådande utmaningar kopplat till demografi och ekonomi. Revideringen av riktlinjen har främst fokuserat på att göra den enklare, mer enhetlig och flexibel för att kunna individanpassa vården bättre. Konkreta skillnader i den nya riktlinjen är bland annat att distribuering av matlådor från hemtjänsten försvinner, vissa insatser som till exempel tillsyn digitaliseras samt att anpassa boenden för både demensvård och somatisk vård för att kunna möta upp fluktuationer i vårdbehovet. Frågor ställs sedan om bland annat om blandade kunder på boenden, närsvårskvård/hemsjukvård samt civilsamhällets roll.

§ 5 Lokalbehovsplan

Matilda Fubkquist Cullinan, strateg, vård och omsorgsförvaltningen

Information om boendeplan och lokalbehovsplan. Inom Västerås stad pågår just nu en stor kartläggning över stadens nuvarande lokaler och vilka behov som finns för stadens verksamheter och lokaler framöver. Kartläggningen omfattar behovet för t.ex. boenden, mötesplatser, parkeringar med mera. Den förändrade demografin, att färre människor ska hjälpa fler framöver, sätter andra krav på stadens lokaler som de just nu inte uppfyller. Västerås stad vill äga fler av de lokaler som staden just nu hyr eftersom det är billigare i längden. På grund av detta kartlägger man stadens nuvarande lokaler för att kunna matcha verksamheternas behov mot de lokaler som redan finns, eller för att kunna utveckla lokaler som olika verksamheter behöver. Ett nytt vård- och omsorgsboende, Ängsgärdet, har nyligen öppnat och ett kommande äldreboende Stenkumla, planeras att öppna under 1 oktober 2025.

§ 6 Primärvårdsplan

Sassa Carlström, Verksamhetschef, vård- och omsorgsförvaltningen

Information ges kring Primärvårdsplan vilket är en gemensam plan för primärvård som ska tas fram genom en samverkan mellan region och kommun. Primärvårdsplan inte är något som bara tas fram i Västerås utan det är en nationell insats. En gemensam primärvårdsplan ska konkretisera målbilden för vård på lokal nivå och beskriva vad, vilka och hur vården ska se ut med utgångspunkt i en gemensam analys och erfarenhet av hur samverkan fungerar idag. Målet med planen är att olika vårdkontakter ska kunna samverka för individens bästa och att antalet olika vårdkontakter ska minska. Arbetet med samverkan har dock visat sig vara svår då det är många olika aktörer som behöver samlas men en initial kartläggning är påbörjad efter initiativ från Västerås stad.

§ 7 Övrig information

Emil Jacobsson, strateg, Vård- och omsorgsförvaltningen Västerås stad

Information om pågående arbeten inom vård- och omsorgsförvaltningen. Det sker en översyn kring rutiner för hantering av privata medel hos vård- och omsorgspersonal. Insatsen inköp som den ser ut nu kommer försvinna för att i stället ske digitalt i största möjliga mån. Personalen ska helst inte hantera kontanter när inte kunden är med och ska inte heller använda kreditkort eller betalkort med en högre gräns än 1000 kronor, utan betala med faktura eller kundnummer. Detta för att säkerställa kund och personals säkerhet. Ett arbete med rutiner om nyckel- eller portkodshantering pågår där förvaltningen tagit hjälp av ambulanssjukvårdens rutin. Rutinen ska säkerställa att personal alltid kan ta sig in till kunden ifall en olycka skett men samtidigt inte hantera privata nycklar i onödan. Västerås stad kommer framöver få två nya vård- och omsorgsboenden i sin regi, Hagalid på Haga och Södergården på Viksäng, som tas över efter att tidigare varit i Attendos regi. Samtidigt köper Förenade Care Öster Mälarstrand vård- och omsorgsboende av Västerås stad. Merparten av personalen på Södergården och Hagalid kommer stanna kvar på boendena och därmed börja jobba hos Västerås stad.

§ 8 Västerås firar 25 år som finskt förvaltningsområde

Anne Alamaa, utvecklingsledare, stadsledningskontoret

Information om Västerås stads arbete med nationella minoriteter med särskild bärning på arbetet med sverigefinnar. I Sverige finns fem erkända nationella minoriteter, judar, samer, romer, tornedalingar och sverigefinnar med lika många minoritetsspråk. Skillnaden på nationella minoriteter och minoriteter ligger i nationella minoriteters särskilda status och skydd i svensk lag baserat på sin historiska och kulturella betydelse i Sverige. Västerås stad arbetar med minoritetsgrupper på flera olika sätt genom till exempel olika råd (romska rådet, interreligiösa rådet) och öppna samråd. Sverigefinnar har i Västerås ett stärkt skydd på grund av att Västerås kommun är ett av 66 finska förvaltningsområden. Detta innebär att

sverigefinnar har rätt till service, förskola och äldreomsorg helt eller till väsentlig del på finska.

§ 9 Information från nämnder

Kommunstyrelsen

Amanda Grönlund (KD) informerar rådet om pågående diskussioner och frågor i kommunstyrelsen. Hon berättar att det sker ett stort arbete kring brottsförebyggande åtgärder efter den senaste tidens sprängningar runt om i landet där vissa fall har kopplingar till Västerås. Kommunstyrelsen kommer därför tillsätta 25 miljoner till detta arbete. Utöver detta kommer kommunstyrelsen också tillsätta 10 miljoner för att stärka civilförsvaret i Västerås genom till exempel krisövningar och krismaterial. Dessutom kommer kommunen öka antalet feriepraktikplatser från 500 platser 2024 till 1000 platser 2025, för att få ungdomar bort från brottslighet och ge dem chansen jobba och tjäna sina första egna pengar.

Tekniska nämnden:

Ewa Lindström Björn (L) informerar om att diskussioner i Tekniska nämnden fokuserat på kollektivtrafiken. Busslinje nummer 4 till Vallby förlängs vissa tider för att även sträcka sig till nya stadsdelen Sätra. Extra bussar sätts också in på linje 1 till Bäckby under vissa tider för att möta upp ett ökande behov av platser. En lekpark på Vallby ska rustas upp och utökas för att kunna räckas till för fler barn. Det sker också ett arbete med en riktlinje för skyltningar på fasader och uteserveringar för att skapa en vackrare stadskärna.

§ 10 Övrig information och frågor

Inget tas upp under punkten.

Sekreterare

Claes Danielsson

Justeras

Amanda Grönlund
Ordförande

Margareta Eklund Bauer
Gemensamhetsrådet

Program

Policy

Handlingsplan

Riktlinje

Riktlinjer för biståndsbedömning enligt socialtjänstlagen inom äldrenämndens verksamhetsområde

BESLUTAD AV ÄLDRENÄMNDEN 20xx-xx-xx

DNR: ÄN 2024/xxxxx

VÄSTERÅS STAD

Innehåll

Riktlinjens bakgrund och syfte	3
Äldreomsorgens värdegrund	3
Informationsskyldighet.....	3
Kommunens ansvar för medborgare	4
Övriga bestämmelser som påverkar kommunens ansvar för medborgare.....	5
Grunder för bedömning av bistånd enligt SoL	8
Övriga bestämmelser att ta hänsyn till vid bedömning av bistånd.....	8
Trygghetslarm.....	10
Hemtjänst.....	10
Omvårdnad i ordinärt boende	10
Serviceinsatser	13
Övriga bestämmelser för hemtjänst.....	14
Korttidsplats	15
Kriterier för att bevilja korttidsplats	15
Övriga bestämmelser för korttidsplats.....	15
Växelvårdsplats	16
Trygghetsplats	16
Särskilt boende	17
Kriterier för vård- och omsorgsboende	17
Övriga bestämmelser för särskilt boende	17
Övriga biståndsinsatser.....	19
Månadsbidrag	19
Dagverksamhet.....	20
Boendestöd och kontaktperson.....	20

Riktlinjens bakgrund och syfte

Syftet med riktlinjerna är att skapa ett enhetligt synsätt vid bedömningar och att medborgarnas ansökningar ska behandlas lika och att omfattning bedöms på samma sätt oavsett handläggare. Riktlinjerna är vägledande och gäller aldrig utan undantag. En helhetsbedömning av den enskildes totala situation måste alltid göras i varje enskilt fall. Riktlinjerna utgår från socialtjänstlagen. Riktlinjerna förhåller sig till aktuell rättspraxis, förarbeten till gällande lagar och bindande föreskrifter från Socialstyrelsen.

Äldreomsorgens värdegrund

Socialtjänstlagen innehåller bestämmelser om värdegrund inom äldreomsorgen. Värdegrunden ska vara vägledande såväl i verksamhet och utförande av insatser som vid myndighetsutövning och handläggning.

”Omsorg om äldre ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande. Äldrenämnden ska verka för att äldre människor får möjlighet att leva och bo under trygga förhållanden och ha en aktiv och meningsfull tillvaro i gemenskap med andra”.

Frivillighet och självbestämmande ska vara vägledande vid handläggning av ett enskilt ärende. Det innebär att det är den enskilde själv som bestämmer om han eller hon ska ta emot erbjudande om en viss social tjänst.

Informationsskyldighet

Biståndshandläggarna ska i samband med handläggningen informera om utbudet av övriga relevanta samhällstjänster såsom mötesplatser/träffpunkter, dagverksamheter, anhörigstöd, fixartjänster (Arosfixarna), frivilligorganisationer och hushållsnära tjänster.

Kommunen har informationsskyldighet även till personer som har behov av insatser, men inte är motiverade att ta emot stöd.

Kommunens ansvar för medborgare

Äldrenämndens målgrupp är personer som har fyllt 65 år och de som är yngre än 65 med hemtjänst eller som har en demenssjukdom. Äldrenämndens ansvarsområden är följande verksamheter: hemtjänst, dagverksamhet, korttidsplats och särskilt boende.

Den ekonomiska fördelningen mellan äldrenämnden och nämnden för personer med funktionsnedsättning, innebär att äldrenämnden ansvarar för all hemtjänst oavsett ålder och nämnden för personer med Funktionsnedsättning för allt boendestöd enligt socialtjänstlagen oavsett ålder.

Bosättningskommun

Med bosättningskommun avses i 2 kap. 3 § SoL den kommun där den enskilde är stadigvarande bosatt, eller annan kommun, om den enskilde har starkast anknytning till den kommunen. Det är bosättningskommunen som ansvarar för stöd och hjälpinsatser för enskilda, oavsett om han eller hon tillfälligt eller under en längre tid vistas i en annan kommun. Det kan exempelvis gälla vid semestrar när man vistas i sin sommarstuga under olika perioder av året.

Vistelsekommun

Äldre personer har rätt till stöd och hjälpinsatser vid vistelse under en kortare tid i en annan kommun, till exempel vid semester eller vistelse i sin sommarstuga under olika perioder under året (prop. 2010/11:49 s. 32).

Vistelsekommunen är skyldig att på begäran av bosättningskommunen bistå med utredning och verkställighet i vissa fall. Bosättningskommunen ersätter vistelsekommunen för hjälp med verkställighet enligt den ersättningsnivå som bosättningskommunen tillämpar.

Ansökan om bistånd inför flytt till annan kommun

En person som önskar flytta till en annan kommun och till följd av ålderdom, funktionsnedsättning eller allvarlig sjukdom har ett varaktigt behov av omfattande vård- och omsorgsinsatser och därför inte kan bosätta sig där, utan att inflyttningkommunen bistår med behövliga insatser, får hos den kommunen, enligt 2 a kap. 8 § socialtjänstlagen, ansöka om sådana insatser.

En sådan ansökan ska behandlas som om den enskilde var bosatt i inflyttningkommunen. Det förhållandet att den sökandes behov är tillgodosedda i hemkommunen får inte beaktas vid bedömningen av ansökan. På begäran av inflyttningkommunen är hemkommunen skyldig att bistå med den utredning som kan behövas för bedömningen av ansökan. En prövning ska först göras om personen tillhör dem med rätt att söka bistånd i en annan kommun. Om den enskilde tillhör gruppen görs en sedvanlig biståndsbedömning i enlighet med inflyttningkommunen riktlinjer. Om den enskilde inte uppfyller kriterierna görs ett avslag där motiveringen framgår.

Akut nödsituation

Personer som inte bedöms ha hemvist i en kommun där de tillfälligt vistas, har bara rätt till bistånd för att avhjälpa en akut nödsituation som inte går att lösa på annat sätt.

Vad som är nödvändig hjälp för att avhjälpa en akut nödsituation, måste socialtjänsten bedöma i varje enskilt fall.

Övriga bestämmelser som påverkar kommunens ansvar för medborgare

Personer som är bosatta i Sverige men vistas utomlands

När en person som ansöker om bistånd vistas utom landets gränser utan att vara bosatt utomlands, har högsta förvaltningsdomstolen uttalat att det inte betyder att hemkommunen är fri från ansvar enligt SoL (RÅ 1987 ref 174).

Lagen om mottagande av asylsökande LMA

För personer över 18 år gäller lagen om mottagande av asylsökande med flera (LMA) där Migrationsverket ansvarar för logi och ekonomiskt stöd (bostadsersättning, dagersättning och särskilt bidrag 13 § LMA) till vissa särskilda grupper. Även andra insatser som är kopplat till logi är Migrationsverkets ansvar, exempelvis hemtjänst och bostadsanpassning. Insatser kopplat till ekonomi och logi hänvisas till den förläggning den enskilde bor på. Insatser som inte är kopplade till logi eller ekonomiskt bistånd, exempelvis ledsagning, kan bli kommunens ansvar enligt 4 kap 1 § SoL.

Kommunens ansvar för insatser till EU/EES medborgare

Rätten till fri rörlighet inom unionen och rätten till likabehandling är två grundläggande principer i EU-rätten. Det s.k. rörlighetsdirektivet innehåller bestämmelser om rätten till inresa och vistelse i andra medlemsstater för samtliga EU-medborgare.

Rätten till likabehandling innebär att EU/EES-medborgare som bedöms ha uppehållsrätt i Sverige har rätt till socialt bistånd och andra sociala förmåner på samma villkor som svenska medborgare. Rätten till likabehandling vid ansökan om bistånd är inte lika långtgående för alla EU/EES-medborgare.

För socialtjänsten innebär EU-rättens likabehandlingsprincip att en EU/EES-medborgare eller familjemedlem som bedömts ha uppehållsrätt i Sverige, har rätt till bistånd på samma villkor som svenska medborgare.

Nordiska medborgare

I den nordiska konventionen om socialt bistånd och sociala tjänster finns bestämmelser som påverkar de nordiska ländernas lagstiftning om socialt bistånd och sociala tjänster.

Medborgare i ett nordiskt land som lagligen vistas tillfällig eller är lagligen bosatt i ett annat nordiskt land, ska likställas med landets egna medborgare när landet tillämpar lagstiftning som omfattas av konventionen. Likställighet gäller för allt socialt bistånd och alla sociala tjänster.

Lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk

Den 1 januari 2010 instiftades lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Lagen ersätter lagarna om rätt att använda samiska respektive finska och meänkieli hos förvaltningsmyndigheter och domstolar. Lagen innehåller främst utökade rättigheter för samer, sverige-finnar och tornedalingar, men även minoriteterna judar och romer ges ett visst ökat inflytande.

Finskt förvaltningsområde

Västerås stad är en av fler kommuner som ingår i förvaltningsområdet för finska. Enskilda har rätt att använda finska vid sina muntliga och skriftliga kontakter med en förvaltningsmyndighet i Västerås. Detta gäller i ärenden i vilka den enskilde är part eller ställföreträdare för part, om ärendet har anknytning till Västerås stad.

Om den enskilde använder finska i ett sådant ärende, är myndigheten skyldig att ge muntligt svar på samma språk. Enskilda som saknar juridiskt biträde har dessutom rätt att på begäran, få en skriftlig översättning av beslut och beslutsmotivering i ärendet på finska. Myndigheten ska även i övrigt sträva efter att bemöta de enskilda på dessa språk.

För finska krigsinvalidier framgår av cirkulär (2001:86) att Statskontoret i Finland alltid ersätter, oberoende av invaliditetsgrad, kostnaderna som orsakats av en godkänd krigsskada. Detta gäller även för finska krigsinvalidier boende i Sverige.

FN konventionen om barnets rättigheter

FN:s konvention om barnets rättigheter, oftast kallad barnkonventionen, blev svensk lag 1 januari 2020. Lagstiftningen är det främsta instrumentet för att garantera att barnets rättigheter tillgodoses i verksamheter, beslut och åtgärder som rör det enskilda barnet och barn som kollektiv. Lagstiftningen ska främja och skydda barnets rättigheter på ett effektivt sätt.

Det skärper kraven på att leva upp till barnets rättigheter genom att den systematiska prövningen av barnets bästa ska utredas och belysas i kommunens samtliga ärenden och beslut.

Anmälningsskyldighet vid oro för barn

Myndigheter vars verksamhet berör barn och ungdomar samt andra myndigheter inom socialtjänsten är enligt socialtjänstlagen skyldiga att genast anmäla till individ- och familjenämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att den behöver ingripa till ett barns skydd. Anmälningsskyldigheten innebär att sekretessen mellan olika verksamheter bryts.

Anhöriganställningar

Anhöriganställningar eller objektanställningar är inte tillåtna.

Stöd till anhöriga som vårdar en närstående i hemmet

Enligt 5 kap. 10 § socialtjänstlagen ska ansvarig nämnd erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk, eller äldre alternativt som stödjer en närstående med funktionshinder.

Det förekommer att barn under 18 år ger omfattande stöd eller hjälp till föräldrar eller syskon. Barn under 18 år faller inte in under bestämmelsen i 5 kap 10 § socialtjänstlagen. Dessa barn behöver givetvis någon form av stöd, men detta regleras inom ramen för Socialtjänstlagen 5 kap 1 § samt enligt hälso- och sjukvårdslagen, HSL (2017:30) 5 kap 7 §).

Närstående är enligt lagen den som vårdas. Anhörig är den som stödjer och vårdar den närstående. Utgångspunkten för biståndsbedömningen är den som vårdas och den anhöriges behov av avlastning i omvårdnadsarbetet. Det är den som vårdas som får beslut om insatsen.

Lag om valfrihet (LOV)

Biståndshandläggaren ska sakligt och objektivt informera om aktuella utförare av tjänster enligt LOV. För tjänster som ingår i LOV-system har den enskilde rätt att välja vilken utförare som ska utföra den beviljade insatsen.

Om den enskilde (eller företrädare) inte vill, eller kan, välja utförare ges uppdraget till icke-valsutföraren. Den enskilde har rätt att byta utförare. Vald utförare ska verkställa beställda insatser inom 24 timmar från mottagen beställning. Vid omval kontaktar den enskilde biståndshandläggaren. Biståndshandläggaren kontaktar innevarande- och ny utförare. Byte sker efter att biståndshandläggare har fått information om att den enskilde vill ha en förändring. Uppsägningstiden är en vecka från det att biståndshandläggaren har fått vetskap om att byte ska ske. Byte av utförare sker 7 arbetsdagar efter den enskildes omval.

Brukarinflytande

Utförare av biståndsbedömda insatser ska ha sådan flexibilitet att den enskilde, inom ramen för sitt biståndsbeslut, har stort inflytande över hur och när insatser utförs.

Grunder för bedömning av bistånd enligt SoL

Vid bedömning av vilket bistånd en enskild ska erbjudas ska Socialtjänstlagen vara vägledande:¹

Den som

1. inte själv kan tillgodose sina behov eller
2. kan få dem tillgodosedda på annat sätt*

har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt. Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå.** Biståndet ska utformas så att det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv.***

* För att beviljas bistånd enligt socialtjänstlagen behöver båda ovanstående rekvisit i 4 kap. 1 § SoL uppfyllas.

** Skälig levnadsnivå bedöms utifrån socialtjänstlagens bestämmelser och rättspraxis.

*** Socialtjänsten får aldrig ta över ansvaret från den enskilde utan arbetet ska inriktas på att den enskilde i möjligaste mån behåller ansvaret eller tar tillbaka ansvaret för den egna situationen.

Övriga bestämmelser att ta hänsyn till vid bedömning av bistånd

Vid bedömning av vilken insats som kan komma i fråga måste en sammanvägning göras av olika omständigheter såsom den önskade insatsens lämplighet som sådan, kostnaderna för den önskade insatsen i jämförelse med andra insatser samt den enskildes önskemål. Det finns inte någon obegränsad frihet för den enskilde att välja sociala tjänster oberoende av kostnad (prop. 00/01, RÅ 1986 ref 175).

Ansökan om bistånd för insatser i ordinärt boende avslås, eller utökade insatser nekas, i ärenden när behovet av insatser är omfattande, en skälig levnadsnivå inte kan tillförsäkras och kostnaderna för de sammantagna insatserna för kvarboende väsentligen överskrider den för särskilt boende.

I begreppet skälig levnadsnivå ingår det för den som har beviljats, eller beviljas, särskilt boende, att kunna fortsätta sammanbo med sin make/maka, sammanboende eller registrerad partner oavsett olika omsorgsbehov.

¹ Socialtjänstlagen (SoL) 4 kap 1 §

Insatser vid hushålls-gemenskap

Enligt äktenskapsbalken har makar ett gemensamt ansvar för hem och barn och ska i samråd verka för familjens bästa. Det innebär att hemmets skötsel som att städa, handla, laga mat och liknande uppgifter är makarnas gemensamma ansvar. Finns flera personer, exempelvis hemmavarande barn eller annan närstående, i hushållet ska samtligas förmåga att kunna utföra hushållsgemensamma insatser bedömas i utredningen. Underårigas förmåga att bidra ska utredas i förhållande till mognad och ålder.

Om båda makarna/sammanboende har gjort en ansökan om bistånd, utreds behovet för var och en. De ska alltid ha varsitt beslut om båda har ansökt om insatser. Om bara den ene har behov avslås ansökan med hänvisning till att man hjälps åt i en hushållsgemenskap.

Tidsbegränsning och uppföljning

Enligt handläggning och dokumentation inom socialtjänsten anses det vara lämpligt att tidsbegränsa beslut om bistånd i de fall behovet av insatserna antas kunna förändras över tid. Däremot anses det mindre lämpligt att tidsbegränsa andra former av insatser, exempelvis beslut om särskilt boende. För tidsbegränsning och uppföljning av biståndsbeslut gäller följande:

- Biståndsbeslut (förutom dem som avser särskilt boende, månadsbidrag och trygghetslarm) ska tidsbegränsas regelmässigt.
- Biståndsbesluten ska följas upp i god tid innan det upphör att gälla.
- Enskild med beviljade insatser och som har erbjudits särskilt boende, kan erhålla insatserna som längst fram till och med kontraktsdatum till det särskilda boendet.
- I samband med beslut om särskilt boende avslutas insatserna daglig sysselsättning, boendestöd och kontaktperson som beviljats av nämnden för personer med funktionsnedsättning.

Hänsyn till hög ålder vid bedömning om bistånd i form av särskilt boende

I de fall enskilda av hög ålder har sjukdomsbesvär, behov av tillsyn och/eller en känsla av otrygghet i det egna hemmet ska biståndshandläggare ta hänsyn till hög ålder vid bedömningen av ansökan om bistånd i form av vård- och omsorgsboende. Detta då det kan anses sannolikt att hälsoproblem och hjälpbehov den enskilde har, snarare kommer öka än minska.

Hög ålder i sig är dock inte skäl för att bevilja bistånd i form av plats på vård- och omsorgsboende. Det som ska vara avgörande är om den enskildes behov av tillsyn och/eller krav på trygghet inte längre kan tillgodoses i det egna hemmet med andra biståndsinsatser (till exempel hemtjänst).

Trygghetslarm

Trygghetslarm möjliggör för den enskilde att vid oförutsedda behov, komma i kontakt med larmcentral som vid behov vidareförmedlar till hemtjänsten för åtgärd. Om fler personer i samma hushåll har behov av larm, ska varje enskild person ha ett beslut om detta.

Trygghetslarm beviljas som huvudregel.

Hemtjänst

Hemtjänst innebär bistånd i form av omvårdnad och service i den enskildes bostad eller motsvarande. Biståndet ges i form av fysiska hembesök eller med stöd av teknik.

Omvårdnad i ordinärt boende

Omvårdnadsinsatser inom hemtjänsten i Västerås är:

Personlig vård

Insatsen är ett samlingsbegrepp och innebär bland annat dusch, kroppsvård, toalettbesök, på- och avklädning, äta- och dricka, bäddning och rengöring av hjälpmedel.

Förflyttning

Insatsen är ett samlingsbegrepp och innebär bland annat stöd för ändrad- eller bibehållande av kroppsställning, användning av transportmedel, förflyttning via hjälpmedel, lyft- och bärhjälp och förflyttning inomhus.

Tillsyn

Insatsen tillsyn kan beviljas om enskilds känsla av trygghet inte kan tillgodoses via trygghetslarm. Tillsyn kan beviljas när det inte finns behov av någon annan insats vid tillfället och som kräver personal. Med annan insats avses även insatser enligt hälso- och sjukvårdslagen.

Tillsyn på natten: När en enskild har behov av tillsyn på natten och tillsynen inte kräver personal hemma hos denne, beviljas och verkställs insatsen med digital tillsyn genom trygghetskamera. Av biståndsbeslutet framgår antalet tillsyner per natt.

Tillsyn på dagen: När en enskild har behov av tillsyn på dagen och tillsynen inte kräver personal hemma hos denne, verkställs insatsen genom digital tillsyn (till exempel genom telefonsamtal eller annat digitalt verktyg). Av biståndsbeslutet framgår antalet tillsyner per dag.

Aktivitet

Aktivitet är ett samlingsbegrepp för flera insatser och syftar till att möjliggöra social samvaro och promenad utomhus för den enskilde. Enskilda med kognitiv svikt samt personer med psykisk funktionsnedsättning kan ha behov av socialt stöd för struktur av veckan, men även ha behov av att bryta isolering och/eller få komma ut på promenad. Enskilda i behov av rehabilitering, kan erbjudas den genom hemsjukvård eller primärvård. Aktivitet ska inte ersätta rehabiliteringen från sjukvårdens sida, utan dessa kan komplettera varandra.

Aktivitet i form av promenad utomhus: Insatsen aktivitet kan beviljas för att möjliggöra att enskilda, som inte på egen hand kan ta sig ut, har möjlighet till promenad utomhus. För personer som på egen hand kan ta sig ut för promenad utomhus beviljas i stället insatsen ”Aktivitet med trygghetsskapande teknik”.

Aktivitet i form av social samvaro: Insatsen aktivitet kan beviljas för att möjliggöra att enskilda, som inte på egen hand kan delta i sociala sammanhang, stöttas och motiveras i att delta i sociala sammanhang. Det kan till exempel handla om mötesplatser, intresseorganisationer, kulturverksamhet eller annat socialt sammanhang.

Aktivitet med Trygghetsskapande teknik

För personer med fysisk och/eller psykisk funktionsnedsättning kan insatsen aktivitet ges som digital lösning med GPS-larm. Insatsen syftar till att möjliggöra för den enskilde att på egen genomföra aktiviteter genom ökad trygghet under till exempel promenad utomhus. Personen ansvarar för att själv ta på sig GPS-larmet samt se till att det är laddat. Insatsen kan nyttjas av den enskilde i obegränsad omfattning.

Om den enskilde larmar och har behov av att sökas upp, utförs det uppsökande besöket endast inom Västerås kommuns geografiska gräns.

Insatsen kan inte kombineras med någon annan form av aktivitet.

Insatsen följs upp av biståndshandläggare var sjätte månad.

Ledsagning

Ledsagning innebär stöd att ta sig till och från aktiviteter som till exempel mötesplats/träffpunkt.

Ledsagning innebär inte hjälp eller stöd under aktiviteten. Om enskild har behov av hjälp under aktiviteten, kan hemtjänst beviljas i form av insatsen aktivitet.

Ledsagning till hälso- och sjukvårdsbesök, till och från myndigheter samt sysselsättning för enskilda i arbetsför ålder begränsas ej i omfattning. Om enskild har behov av hjälp under besöket, kan hemtjänst beviljas.

Ledsagning med trygghetsskapande teknik

För personer som på grund av oro inte på egen hand förmår att ta sig ut i samhället kan ledsagning med digital lösning ges med GPS-larm. Insatsen kan beviljas för ledsagning till och från aktiviteter, sysselsättning och/eller besök inom hälso- och sjukvård för personer med fysisk och/eller psykisk funktionsnedsättning. Personen ansvarar för att själv ta på sig GPS-larmet samt se till att det är laddat.

Om den enskilde larmar under ledsagningstillfället och har behov av att sökas upp, utförs det uppsökande besöket endast inom Västerås kommuns geografiska gräns.

Insatsen kan inte kombineras med någon annan form av ledsagning.

Insatsen följs upp av biståndshandläggare var sjätte månad.

Avlösning

Avlösning är ett tillfälligt övertagande av den anhöriges omsorg. Insatsen beviljas när en anhörig som delar hushåll vårdar en närstående i hemmet.

Avlösning beviljas personer med ett omfattande vård- och omsorgsbehov och som har en sammanboende anhörig i behov av avlastning. Behovet av stöd och tillsyn ska vara av den omfattningen att det inte kan tillgodoses med hemtjänstinsatser och trygghetslarm. Behovet kräver alltså kontinuerlig närvaro av en person. Avlösning är ett tillfälligt övertagande av den anhöriges omsorg. Avlösningen innebär inte regelmässig omvårdnad/service, exempelvis planerad dusch, veckostädning o dyl. Det ska den anhörige sköta alternativt kan hemtjänst ansökas om.

Övriga former av avlösning kan vara dagverksamhet, tillfällig vistelse på en trygghetsplats eller kontinuerlig växelvis vård.

Avlösning är avgiftsfri och kan beställas med upp till 12 timmar per person och månad. Enskild får inte spara den beställda tiden för avlösning från en månad till en annan.

Egenvård

Egenvård är hälso- och sjukvårdsåtgärder som legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal bedömt att en enskild själv kan utföra eller utföra med hjälp av någon annan. Vilka åtgärder som kan bedömas som egenvård går inte att ange generellt. Om den enskilde behöver hjälp med egenvården kan en ansökan om bistånd enligt socialtjänstlagen göras och i samband med detta lämnas ett egenvårdsintyg. Med intyget ska den dokumenterade planeringen bifogas.

Serviceinsatser

Serviceinsatser inom hemtjänsten i Västerås är:

Bostadens skötsel

Bistånd i form av bostadens skötsel beviljas endast när den enskilde inte på egen hand eller på annat sätt kan tillgodose behovet av att till exempel damma, dammsuga och dammtorka golv. Det ska i utredningen framgå varför behovet inte kan tillgodoses på annat sätt än genom bistånd i form av hemtjänstinsats. I de fall insatsen beviljas ska den enskildes egen förmåga ligga till grund för biståndet. Om den enskilde har förmåga att utföra delar av bostadens skötsel ska biståndet fokuseras på de delar den enskilde inte har förmåga att utföra i syfte att bibehålla den enskildes förmåga, självständighet och delaktighet i så stor utsträckning som möjligt.

Tvätt

Bistånd i form av tvätt beviljas endast när den enskilde inte på egen hand eller på annat sätt kan tillgodose behovet av att till exempel boka tvättstuga, ladda tvättmaskinen, hänga upp- och ta ned tvätt, strykning, mangling och lägga in den rena tvätten i skåp. Det ska i utredningen framgå varför behovet inte kan tillgodoses på annat sätt än genom bistånd i form av hemtjänstinsats. I de fall insatsen beviljas ska den enskildes egen förmåga ligga till grund för biståndet. Om den enskilde har förmåga att utföra vissa moment ska biståndet fokuseras på de delar den enskilde inte har förmåga att utföra i syfte att bibehålla den enskildes förmåga, självständighet och delaktighet i så stor utsträckning som möjligt.

Inköp

I inköp ingår till exempel att skriva inköpslista, handla och plocka upp varor, redovisa kvitton och pengar. Vid inköp tillgodoses även behovet av matlådor genom att den enskilde får inhandlat färdigrätter/matlådor.

I de fall insatsen beviljas ska den enskildes egen förmåga ligga till grund för biståndet. Om den enskilde har förmåga att utföra vissa moment ska biståndet fokuseras på de delar den enskilde inte har förmåga att utföra i syfte att bibehålla den enskildes förmåga, självständighet och delaktighet i så stor utsträckning som möjligt.

Hushållsgöromål

Hushållsgöromål avser till exempel att sortera och slänga hushållssopor (komposterbara, brännbara och övrigt återvinningsmaterial).

Mat i ordinärt boende

Måltid kan beviljas på två sätt; matlåda eller matlagning. Behovet av mat tillgodoses som huvudregel genom insatsen inköp.

Det finns även insatser för stöd vid måltid.

Matlåda

Matlåda gäller leverans av kyld färdiglagad mat. Detta gäller oavsett om leverantören levererar kyld eller varm mat. Insatsen matlåda tidsätts inte.

Insatsen kan inte kombineras med insatsen inköp.

Matlagning

Bistånd för matlagning beviljas endast om särskilda skäl föreligger, till exempel risk för undernäring orsakad av demenssjukdom eller svår fysisk ohälsa.

Stöd vid måltid

Hemtjänst kan beviljas till värmning av matlåda, tillredning av enklare måltider som frukost, mellanmål, samt att duka och diska. Vid behov av särskilt stöd för att äta och dricka kan insatser för detta beviljas.

Ärenden

Ärenden är ett samlingsbegrepp och inkluderar olika typer av ärenden för den enskilde, exempelvis stöd med bank/post ärenden eller apoteksärenden.

Bistånd i form av ärenden beviljas endast när den enskilde inte på egen hand eller på annat sätt kan tillgodose att utträta de ärenden den enskilde önskar hjälp med. Det ska i utredningen framgå varför behovet inte kan tillgodoses på annat sätt än genom bistånd i form av hemtjänstinsats. I de fall insatsen beviljas ska den enskildes egen förmåga ligga till grund för biståndet. Om den enskilde har förmåga att utföra vissa moment ska biståndet fokuseras på de delar den enskilde inte har förmåga att utföra i syfte att bibehålla den enskildes förmåga, självständighet och delaktighet i så stor utsträckning som möjligt.

Övriga bestämmelser för hemtjänst

Omfattning

Hemtjänst kan utföras under dygnets alla timmar i form av punktinsatser. Det kan vara täta och återkommande behov. Det är inte möjligt att bevilja en enskild att ha hemtjänstpersonal hos sig hela tiden hela dygnet. Mot den bakgrunden bedöms det ej rimligt att bevilja hemtjänst i kombination med andra insatser som innebär att kostnaden överskrider kostnaden för en plats på särskilt boende. I sådant fall erbjuds i stället plats på särskilt boende.

Palliativ vård

Vid palliativ vård i livets slutskede kan tillsyn och omvårdnad beviljas i längre sammanhängande och tätt återkommande tidsperioder. Bekräftelse om att det rör sig om livets slutskede ska inhämtas från läkare eller sjuksköterska. Beslut tidsbegränsas till max fyra veckor och kan vid behov förlängas.

Akut behov av hemtjänst

Om en person, som ej har hemtjänst beviljad sedan tidigare, får akut behov av hemtjänst under kvällar, nätter eller helger är sjuksköterska vid Västerås stad vård- och omsorgs hemsjukvård samt sjuksköterska vid Zethelius och Gryta korttidsenheter delegerade att bevilja detta. Närmast påföljande vardag ska biståndshandläggare informeras för vidare handläggning.

Korttidsplats

Korttidsplats definieras som en bäddplats utanför det egna boendet, avsedd för tillfällig vård och omsorg dygnet runt. Insatsen kan beviljas personer som är över 18 år. Syftet med insatsen är att utreda och vidta åtgärder för att den enskilde ska kunna återgå till sin bostad så fort som möjligt.

Vistelse på korttidsboende beviljas enbart i de fall där behoven inte kan tillgodoses i det egna hemmet. Beslut om korttidsvistelse grundas på en individuell bedömning utifrån den enskildes behov.

Vistelse på korttidsenhet beviljas tillfälligt och i regel i väntan på att förutsättningar finns för att återvända till ordinärt boende.

Tiden för korttidsvistelse som beviljas ska vara restriktiv för att minska risken för att den enskilde befinner sig en längre tid på korttidsboendet än vad det individuella behovet kräver. Beslutet ska inte vara längre tid än vad som är absolut nödvändigt, vilket i praktiken kan innebära att detta endast omfattar ett dygn. Uppföljning ska ske med täta intervaller.

Parbo-garantin gäller inte på korttidsplats.

Kriterier för att bevilja korttidsplats

Korttidsplats kan beviljas vid behov av omfattande vård och omsorg under stor del av dygnet och där alla andra insatser är uttömda och den enskilde inte kan tillgodoses en skälig levnadsnivå i hemmet. Det kan till exempel vara när den enskilde behöver mobiliseras till den grad att hemgång, exempelvis från sjukhus, med annat stöd och hjälp är möjlig (hemvård, hjälpmedel eller medicinsk utrustning). Det kan också vara en tillfällig lösning vid en akut situation där den enskilde inväntar anvisning av permanent plats på särskilt boende eller omfattande bostadsanpassning.

Övriga bestämmelser för korttidsplats

Omfattning

Korttidsplats kan beviljas som längst tre veckor. Förutom i de fall personer som vistas på korttidsplats och erhåller palliativ vård. Då kan, i samband med att läkare upprättar vårdplan i livets slut, beslut fattas om korttidsplats på max fyra veckor. Beslutet ska omprövas parallellt med att läkare uppdaterar vårdplanen.

Akut behov av korttidsplats

Om akut behov av korttidsplats uppstår kvällar, nätter eller helger är sjuksköterska vid Västerås stad vård- och omsorgs hemsjukvård samt sjuksköterska vid Zethelius och Gryta korttidsenheter delegerade att bevilja detta på samtliga av stadens korttidsenheter. Närmast påföljande vardag ska biståndshandläggare informeras för vidare handläggning.

Inskrivning inom slutenvård under vistelse på korttidsenhet

Om en person som vistas på korttidsenhet får behov av sjukhusvård och blir inskriven på slutenvårdsplats upphör biståndet för korttidsplats.

Korttidsplats för personer med demenssjukdom

Västerås stad har särskilda bäddplatser avsedda för personer med demenssjukdom. Personer med diagnostiserad demenssjukdom eller personer under pågående demensutredning som beviljas korttidsplats/växelvårdsplats/trygghetsplats ska få sitt beslut verkställt på en plats avsedda för personer med demenssjukdom.

Växelvårdsplats

Växelvårdsplats beviljas personer med ett omfattande vård- och omsorgsbehov och som har en sammanboende anhörig i behov av avlastning. Behovet av stöd och tillsyn ska vara av den omfattningen att det inte kan tillgodoses med hemtjänstinsatser och trygghetslarm.

Insatsen kan beslutas i omfattningen 2x2 veckor. Den enskilde ska vistas minst lika lång tid hemma som den vistas på växelvårdsplats.

Insatsen kan beviljas personer som är över 18 år. Växelvårdsplats kan inte kombineras med trygghetsplats.

Trygghetsplats

Trygghetsplats beviljas personer med ett omfattande vård- och omsorgsbehov och som har en sammanboende anhörig i behov av avlastning. Behovet av stöd och tillsyn ska vara av den omfattningen att det inte kan tillgodoses med hemtjänstinsatser och trygghetslarm.

Insatsen beviljas som ett rambeslut, trygghetsplats, med totalt 84 dagar per kalenderår. Beslutet innebär att den enskilde kan, när han/hon så önskar, vistas på trygghetsplats under maximalt sju dygn per tillfälle. Plats bokas av den enskilde eller dess anhöriga direkt hos korttidsenheten. Bokning ska ske senast klockan 13.00 närmaste vardag innan personen avser att komma till trygghetsplatsen. Vid ett tillfälle per år får den enskilde boka en period om maximalt 14 dygn i sträck. Man får ha max två bokningar i systemet samtidigt.

Insatsen kan beviljas personer som är över 18 år. Trygghetsplats kan inte kombineras med växelvårdsplats.

Särskilt boende

Enligt 5 kap. 5 § SoL ska kommunen inrätta särskilda boendeformer för service och omvårdnad för äldre människor som behöver särskilt stöd. I Västerås benämns dessa som Vård- och omsorgsboenden. Enskilda med personlig assistans enligt socialförsäkringsbalken beviljas ej särskilt boende. Dessa två insatser kan inte kombineras.

Hälso- och sjukvård samt rehabilitering utgör integrerade delar i verksamheten och ska vara ett stöd i den enskildes vardag.

Äldrenämndens vård- och omsorgsboenden har olika typer av trygghetsskapande teknik. Enskilds nyttjande av de olika trygghetsskapande teknikerna och dess funktioner, utgår från individens behov och bedömning av behovet av teknik/funktion görs mellan enskild och det tvärprofessionella teamet hos utföraren.

Kriterier för vård- och omsorgsboende

Vård- och omsorgsboende är avsett för dem som i sin dagliga livsföring behöver trygghet och närhet till personal samt:

- har omfattande behov av service och omvårdnadsinsatser som inte är tillfälliga och dessa kan vara av såväl psykisk som fysisk art och/eller
- behöver tillsyn eller andra insatser under stor del av dygnet och/eller upplever en så stor otrygghet, ensamhet, osäkerhet eller oros känsla i sitt ordinära boende att välbefinnandet hotas.

Biståndsbeslutet ska grunda sig på en helhetsbedömning där framför allt behovet av omvårdnad är avgörande. Vid erbjudande om vård- och omsorgsboende ska även den enskildes behov av inriktning tas i beaktande. De inriktningar som används i Västerås stad är somatik- och demensinriktning.

Övriga bestämmelser för särskilt boende

Vid anvisning av ledig lägenhet i särskilt boende prioriteras enligt nedan:

1. Verkställighet av domstolsbeslut
2. Enskild som bedömts ha behov av omfattande omvårdnadsinsatser, enskild som fått avslag på hemtjänstansökan med omfattande behov, datum för nämndens (delegats) beslut samt enskilda som vistas på korttidsboende
3. Enskild som önskar byte av bostad

Om den enskilde tackar nej till erbjudet boende mer än en gång, tar handläggaren kontakt med den enskilde för att ta reda på varför den enskilde tackat nej till erbjudet boende. Kontakten ska klargöra om behovet kvarstår eller inte, alternativt om behovet kan tillgodoses på annat sätt.

Kriterier för att bevilja medflytt till särskilt boende

Medflyttare eller medboende är personen som flyttar med till särskilt boende utan att själv ha beviljats den insatsen.

En förutsättning för äldre (65 år) makars fortsatta sammanboende när enbart den ena har behov av särskilt boende är att:

- de har varaktigt bott samman
- de är överens om detta
- de är införstådda med vad detta innebär och att boende i särskilt boende alltid är ett frivilligt val.

Make, maka, sambo och registrerad partner är könsneutrala benämningar och jämföras med make.

För den som har beviljats eller beviljas särskilt boende ingår det i bedömningen av skälig levnadsnivå, att makar som sammanbott varaktigt ska kunna fortsätta att bo tillsammans oavsett olika omsorgsbehov.

Bestämmelsen ska endast tillämpas när enbart den ena maken i ett par bedömts ha rätt till insatsen särskilt boende.

Medboende på äldreboende kan köpa måltids-/tvätt abonnemang till pris som fastställs av respektive utförare/leverantör med ansvar för driften av enheten. Abonnemanget betalas direkt till utföraren/leverantören. I beslutet om insatsen äldreboende ingår städning vilket innebär att den medboende inte kan beviljas städning då behovet redan är tillgodosett. Medboende kan ansöka om andra hemtjänstinsatser för egen del. Det är då boendets personal som utför dessa insatser.

Den medboende har inte rätt till hälso- och sjukvårdsinsatser i boendet, utan hänvisas till sin vårdcentral. Om medboende har rätt till hemsjukvård, utförs sjukvården av boendets personal.

I de fallen makar har valt att bo tillsammans i särskilt boende och den biståndsberättigade flyttar från boendet eller avlider, medför det att beslutet om särskilt boende avslutas och hyresavtalet sägs upp.

Den medboende kan ansöka om och beviljas särskilt boende för egen del om behov föreligger. Finns inte behov av särskilt boende, har den enskilde inte rätt att bo kvar. Senast inom tre månader efter det att maken med biståndsbeslut om särskilt boende inte bor kvar, ska den medboende flytta från det särskilda boendet. Detta ska tydliggöras vid inflyttning, i en bilaga till hyresavtalet.

I de fall en tidigare medboende inte har förmåga att själv ordna en bostad kan äldrenämnden vara behjälplig.

Erbjudande om särskilt boende under vistelse på korttidsplats

Den enskilde som vistas på korttidsplats och som väntar på permanent plats inom särskilt boende kan ha specifika önskemål om boende. Detta önskemål kan i vissa fall vara svårt att tillgodose. När det gäller makar tas särskild hänsyn till närhetsprincipen.

Även om den erbjudna bostaden inte utgör förstahandsvalet är fortsatt vistelse på korttidsplats inte möjligt.

En person på korttids, som erbjuds lägenhet i särskilt boende, kan välja att flytta till erbjudet särskilt boende eller återvända till sin ordinära bostad. I avvaktan på beslut och verkställighet om särskilt boende i annan kommun, ska den enskilde erbjudas att återvända till sin ordinära bostad eller ansöka om särskilt boende i Västerås.

Om enskild vistas på korttidsplats och beviljas särskilt boende tillsammans med make och lämplig lägenhet för två personer inte kan erbjudas, har den enskilde att tacka ja till erbjudet boende i avvaktan på sådan lägenhet alternativt vänta på lägenhet i sitt ordinära boende.

Parbo-garanti

I de fall två makar, sammanboende eller registrerade partners är i behov av särskilt boende, ska med skälig levnadsnivå förstås att båda bereds plats på samma boende om de så önskar. Även i samband med valet av boendeform ska makarnas önskemål så långt som möjligt beaktas.

Övriga biståndsinsatser

Utöver trygghetslarm, hemtjänst, korttidsplatser och särskilt boende finns vissa ytterligare biståndsinsatser.

Månadsbidrag

Månadsbidrag beviljas i de fall där omvårdnadsbehovet är stort och omfattande insatser och tillsyn ges under större delen av dygnet och där särskild boendeform annars vore aktuell.

Vårdaren ska tillhöra samma hushåll och vara ålderspensionär. Bidraget räknas upp varje år med samma procentsats som utgör ökningen av lönen för ett vårdbiträde i lägsta löneklassen. Bidraget är inte skattepliktigt.

Månadsbidrag beviljas enligt 4 kap 2 § socialtjänstlagen och enskilda beslut kan inte överklagas. Vid avslag kan den enskilde erbjudas annat bistånd enligt 4 kap § 1 SoL, som tillgodoser behovet.

Månadsbidrag kan endast kombineras med avlösning och trygghetslarm.

Dagverksamhet

Dagverksamhet syftar till att ge personer med behov av socialt stöd en möjlighet till meningsfull sysselsättning och gemenskap. Bistånd till dagverksamhet kan även ges som stöd och avlastning till anhöriga som vårdar en närstående i hemmet och i de fall den enskilde kan tillgodogöra sig insatsen.

Västerås stad erbjuder dagverksamhet för personer med demenssjukdom:

För den enskilde ska dagverksamheten:

- Öka möjligheterna att bo kvar i det egna hemmet
- Ge meningsfull sysselsättning
- Skapa nya kontakter och vänskap
- Stärka självkänslan
- Bevara och förbättra funktioner
- Ge möjlighet till begriplighet och en känsla av sammanhang
- Ge möjlighet till fysisk aktivitet

Dagverksamhet för personer med demenssjukdom erbjuds enskilda i ordinärt boende som har av läkare fastställd demensdiagnos eller likande kognitiva svårigheter. Insatsen kräver biståndsbeslut.

- Dagverksamhet för personer med demenssjukdom kan beviljas med upp till 4 dagar per vecka.
- För personer samboende med person som förvärvsarbetar kan insatsen beviljas med upp till 5 dagar per vecka.

Boendestöd och kontaktperson

Bistånd i form av boendestöd, avgiftsfri ledsagning och kontaktperson finns inom nämnden för personer med funktionsnedsättnings (NF) ansvarsområde. Vid ärende som gäller äldrenämndens målgrupp, hänvisas till NF riktlinje.

Lokalbehovsplan Äldrenämnden

Lokalbehovsplan ÄN

Kartlägga lokalbehovet för:

Boenden

Mötesplatser, (daglig verksamhet, sysselsättning psykiatri inom Nämnden för personer med funktionsnedsättning)

Kontor, förråd, parkeringar

Upptäcka och kartlägga behov, extra plats, möjligheter till samnyttjande eller hyresgästsbyte inom förvaltningen.

Lokalbehovsplan – Lokalförsörjningsplan

Lokalbehovsplanen tas med och sammanställs i TFFs Lokalförsörjningsplan

Förvaltningarnas behov sammanställs

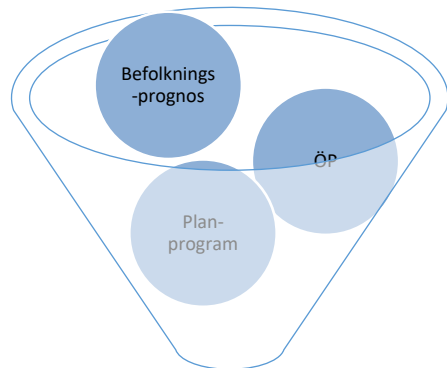
Finns befintliga lokaler som kan användas?

Behov av nybyggnation

Upptäcka och kartlägga behov, extra plats, möjligheter till samnyttjande eller hyresgästsbyte mellan förvaltningar.

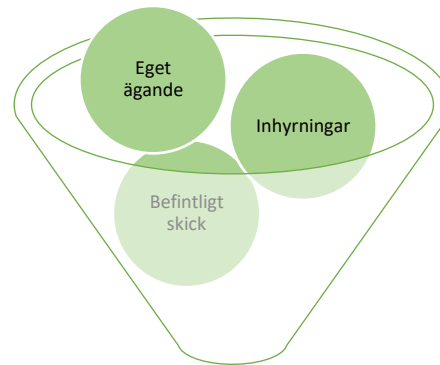

Verksamheternas lokalbehov

Lokalbehovsplan

Befintligt lokalbestånd

Nulägesanalys

Lokalförsörjningsplan

Investeringsplan, etc

Behov av långsiktig planering

Stor utmaning:

Färre ska hjälpa fler:

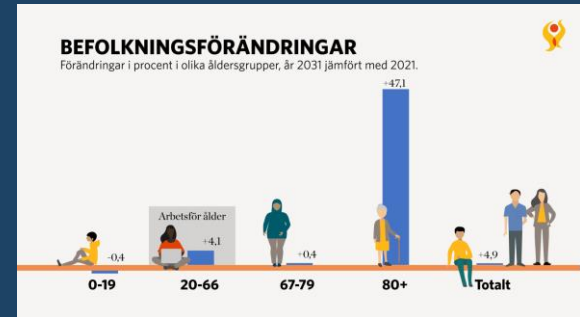
- Personer över 65 år kommer att öka kraftigt
- Andel personer i arbetsför ålder minskar
- Behov av ett årligt tillskott lgh på vård- och omsorgsboende

Dessutom behov av att

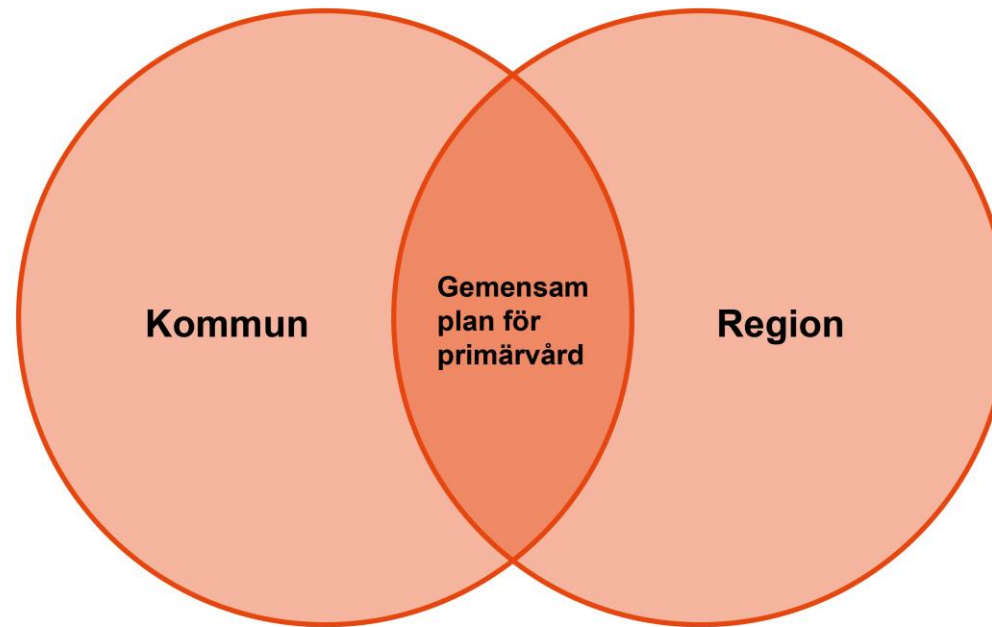
- Lämna icke-ändamålsenliga lokaler
- Renovera slitna, yt-ineffektiva lokaler
- Öka samnyttjande

Investeringspolicyn - Västerås stad ska äga fler lokaler själva

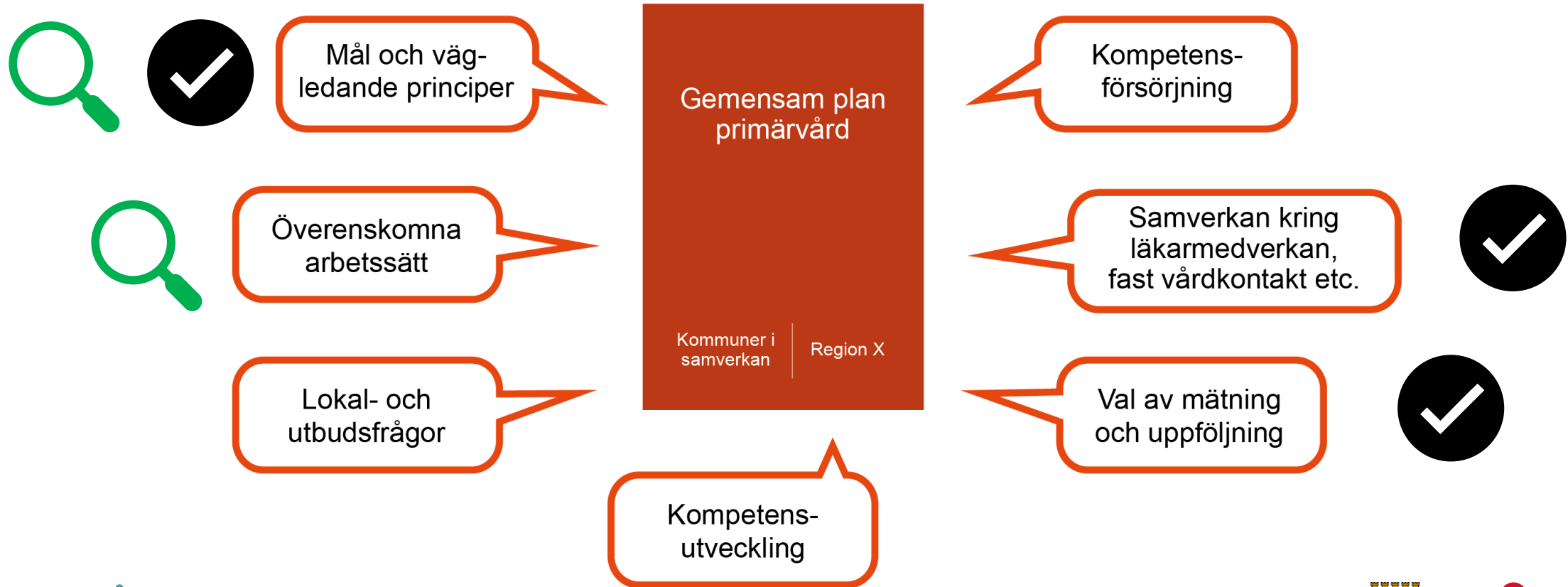
- Äger 4 av 30 boenden (inkl. korttids)

Gemensam Primärvårdsplan

Vad planen ska innehålla

Västmanlands nära vård

En kvalitativ, tillgänglig och sömlös vård och omsorg som skapar trygghet och delaktighet för invånaren

- Gemensam primärvårdsplan ska konkretisera målbilden på lokal nivå (per kommun) och beskriva VAD, HUR och VILKA
- Utgångspunkter finns i
 - de mål och aktiviteter som definierats under arbetet med målbild och färdplan
 - våra gemensamma erfarenheter av hur samverkan fungerar idag
 - vår gemensamma analys av framtida behov

Hur började vi?

Gemensam kartläggning – företrädare från kommunens verksamheter vårdcentralerna och närvårdsteam i kommunen arbetar tillsammans. Övriga verksamheter från Regionen bjuds in efter behov.

Kommunen initierade en första kontakt.

Målbild för patientens upplevelse och sömlös vård

Framtidens nära vård
i Västmanland

VÄSTERÅS STAD

VÄSTERÅS STAD

Information från förvaltningen

KPR

Februari 2025

AGENDA

- Riktlinje för biståndsbedömning enligt SoL
- Riktlinje för hantering av privata medel
- Nycklar och portkoder inom hemvården
- Information om verksamhetsövergångar

VÄSTERÅS STAD

Revidering:

Riktlinje – Biståndsbedömning enligt SoL

GENERELLA FÖRÄNDRINGAR

- Förenklad struktur
- Mindre detaljer – mer flexibilitet
- Mindre detaljer – mer behovsanpassat
- Mindre hur – mer vad

EXEMPEL

Bostadens skötsel

Bostaden ska hållas i sådant skick att den enskilde kan leva, bo och känna trivsel i sitt hem och genom stöd i vardagen kunna bibehålla sin självständighet och delaktighet i så stor utsträckning som möjligt. Skälig levnadsnivå bedöms uppnås om en ensamstående person får högst 2 rum och kök städade per tillfälle var tredje vecka.

Sammanboende, där båda har behov av hemtjänst, kan beviljas städning enligt ovan med maximalt 3 r.o.k.

Husdjur i bostaden är inte skäl för mer frekvent städning.

STÄDNING kan beställas med:

- *1 r.o.k. 1 tim. och 15 min/tillfälle var tredje vecka, 1 personshushåll.*
- *2 r.o.k. 1 tim. och 45 min/tillfälle var tredje vecka, 1-2 personshushåll.*
- *3 r.o.k. 2 tim. och 15 min/tillfälle var tredje vecka, 2 personshushåll.*

För mindre frekventa sysslor enligt nedan, beställs ingen extra tid. Dessa ska planeras in så att de ryms inom den redan beställda tiden.

- *Rengöring av kylskåp, spis, fläkt*
- *Avfrostning av kyl och frys*
- *Rengöring av köksskåp, garderober etc.*
- *Fönsterputs med gardinbyte*

EXEMPEL

Bostadens skötsel

Bistånd i form av bostadens skötsel beviljas endast när den enskilde inte på egen hand eller på annat sätt kan tillgodose behovet av att till exempel damma, dammsuga och dammtorka golv. Det ska i utredningen framgå varför behovet inte kan tillgodoses på annat sätt än genom bistånd i form av hemtjänstinsats. I de fall insatsen beviljas ska den enskildes egen förmåga ligga till grund för biståndet. Om den enskilde har förmåga att utföra delar av bostadens skötsel ska biståndet fokuseras på de delar den enskilde inte har förmåga att utföra i syfte att bibehålla den enskildes förmåga, självständighet och delaktighet i så stor utsträckning som möjligt.

KONKRETA FÖRÄNDRINGAR

- Tillsyn (dag)
- Matlåda
- Kriterier VoO-boende
- Brukarinflytande
- Motiverande ledsagning

Tillsyn på dagen:

När en enskild har behov av tillsyn på dagen och tillsynen inte kräver personal hemma hos denne, verkställs insatsen genom digital tillsyn (till exempel genom telefonsamtal eller annat digitalt verktyg). Av biståndsbeslutet framgår antalet tillsyner per dag.

KONKRETA FÖRÄNDRINGAR

- Tillsyn (dag)
- **Matlåda**
- Kriterier VoO-boende
- Brukarinflytande
- Motiverande ledsagning

Inköp

...Vid inköp tillgodoses även behovet av matlådor genom att den enskilde får inhandlat färdigrätter/matlådor.

Mat i ordinärt boende

Måltid kan beviljas på två sätt; matlåda eller matlagning. Behovet av mat tillgodoses som huvudregel genom insatsen inköp.

Matlåda

...Insatsen kan inte kombineras med insatsen inköp.

KONKRETA FÖRÄNDRINGAR

- Tillsyn (dag)
- Matlåda
- Kriterier VoO-boende
- Brukarinflytande
- Motiverande ledsagning

Stryks:

Äldrenämndens särskilda boenden är:

- Äldreboende
- Gruppboende

Kriterier för gruppboende

...det krävs ett intyg på en av läkare fastställd demensdiagnos.

Varför:

Ny text skapar större flexibilitet:

...Vid erbjudande om vård- och omsorgsboende ska även den enskildes behov av inriktning tas i beaktande. De inriktningar som används i Västerås stad är somatik- och demensinriktning.

KONKRETA FÖRÄNDRINGAR

- Tillsyn (dag)
- Matlåda
- Kriterier VoO-boende
- **Brukarinflytande**
- Motiverande ledsagning

Omformulering:

Brukarinflytande

Utförare av biståndsbedömda insatser ska ha sådan flexibilitet att den enskilde, inom ramen för sitt biståndsbeslut, har stort inflytande över hur och när insatser utförs.

KONKRETA FÖRÄNDRINGAR

- Tillsyn (dag)
- Matlåda
- Kriterier VoO-boende
- Brukarinflytande
- Motiverande ledsagning

Stryks:

Motiverande ledsagning är avgiftsfri och syftar till att bryta den enskildes isolering och stötta för aktivitet och sociala kontakter.

Motiverande ledsagning kan beställas med 4 timmar/månad under 1 månad. Därpå görs en uppföljning av enskilds behov och beslut.

Varför:

- Ingår i aktivitet/ledsagning
- Ingår i skyldighet att motivera till insatser

VÄSTERÅS STAD

Frågor?

VÄSTERÅS STAD

Hantering av kunds privata medel

- Uttag av kontanter ska aldrig ske utan att kunden är med
- Kontanter hanteras inte förutom i undantagsfall
- Inköp sker med butikskort eller betalkort med maxbelopp 1000 kr
- Personal ska helst ej ha tillgång till kortets kod utan ska istället använda legitimation
- Erbjud inhandling på Internet
- Redovisning till kund sker på framtagna blankett
- Vid god man/anhörig ska skriftlig överenskommelse finnas
- Redovisning till god man/anhörig sker på framtagna blankett

 VÄSTERÅS STAD	Förvaltning Vård- och omsorgsförvaltningen	Utarbetad av Kvalitetsgruppen/MAS Datum 2017-04-01	Uppdaterad av Kvalitetsgruppen Datum 2022-01-21
	Typ av dokument Instruktion	Beslutad av Kvalitetsgruppen	Enhet Hemtjänsten gemensamma

Hantering av kunds privata medel

Hänvisning rutin Instruktionen bygger på rutin "Anvisning för hantering av kundens privata medel" se insidan under ekonomi.

Uttag av kontanter med bankkort Uttag av kontanter ska aldrig ske utan att kunden är med.

Kontanthantering Kontanter hanteras inte förutom i undantagsfall. Undantaget är i avvaktan på att betalkort/butikskort ska ordnas. Belopp som hanteras åt kunden ska då inte överskrida 1000 kr.

Inköp Inköp sker med butikskort eller betalkort med maxbelopp 1000 kr. Personal ska helst ej ha tillgång till kortets kod utan ska istället använda legitimation. Erbjud inhandling på Internet. Ica Skiljebo har fri hemkörning.

Redovisning mot kund Vid inköp med butikskort eller betalkort redovisas kvitto på blankett PS29. Vid inköp med kontanter (vid undantagsfall) redovisas kvitto och växel på blankett PS29.

Redovisning mot god man eller anhörig Det ska finnas en skriftlig överenskommelse mellan god man/anhörig och Kundens privata medel hanteras av enheten. Redovisningen sker på blankett PS28 den finns på insidan under ekonomi. Kunden ansvarar för att det finns ett läsbart skåp för förvaring av kort och kvitto hemma hos kunden.

VÄSTERÅS STAD

Frågor?

VÄSTERÅS STAD

Nycklar och portkoder inom hemvården

HUR KOMMER MEDARBETARE IN HOS KUNDERNA?

- Olika förutsättningar i olika hus
- Portkoder
- "Taggar"
- Reservnycklar
- Överenskommelse med kund och fastighetsägare
- Mer information finns på www.vasteras.se
- Rutin för om kund inte öppnar dörren
- Ambulansen: "Vi tar oss in..."

VÄSTERÅS STAD

Frågor?

VÄSTERÅS STAD

Verksamhetsövergångar

1 MARS 2025

Öster Mälarstrands Vård- och omsorgsboende går
från Västerås Stad till Förenede

Hagalids Vård- och omsorgsboende går
från Attendo till Västerås Stad

Södergårdens Vård- och omsorgsboende går
från Attendo till Västerås Stad

VÄSTERÅS STAD

Frågor?

VÄSTERÅS STAD

TACK!

Minoritetslagen

VÄSTERÅS STAD

Västerås stadshus, Kommunfullmäktigesalen, 2025-02-13

SVERIGES NATIONELLA MINORITETER/MINORITETESSPRÅK

Självidentifikation!

JUDAR
JIDDISCH

SAMER
SAMISKA

ROMER
ROMANI CHIB

TORNEDALINGAR
MEÄNKIELI

SVERIGEFINNAR
FINSKA

SKILLNADER?

Nationella minoriteter

Nationella minoriteter har en särskild status och skydd i svensk lag baserat på sin historiska och kulturella betydelse.

Minoriteter

Minoritetsgrupper är grupper som är i minoritet men inte nödvändigtvis har samma historiska eller kulturella bakgrund.

GRUNDSKYDD

**INFORMERA
OM
RÄTTIGHETER**

**SKYDDA
&
FRÄMJA**

INFLYTANDE

BARNENS RÄTT!

HUR ARBETAR VI?

Romska rådet

Interreligiösa rådet

Öppna samråd för alla nationella minoriteter

Samråd med sverigefinnar

FÖRSTÄRKT SKYDD – FINSKT FÖRVALTNINGSOMRÅDE

**RÄTT
TILL SERVICE**

**RÄTT TILL
FÖRSKOLA**

**RÄTT TILL
ÄLDREMSORG**

**Förvaltningsmyndigheter ska verka för att det finns
tillgång till personal med kunskaper i minoritetsspråken**

BAKGRUND

1950-1970 Stor arbetskraftinvandring från Finland

År 2010 Finskt förvaltningsområde

År 2015 Årets minoritetskommun

**Sverigefinsk
förskola**

Rikt kulturliv

**Sverigefinsk
klass**

Samverkan

**Finskt
äldreboende
och
finsk mötesplats**

MIN ROLL

- Planera, följa upp och utveckla
- Samverka och samråd
- Samlad bild av insatser som görs
- Stötta förvaltningarna
- Få in perspektivet i Västerås stads ordinarie processer

Anne Alamaa

Utvecklingsledare, Västerås stad

021-39 33 37

anne.alamaa@vasteras.se

